

คุณลักษณะบางประการและปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1

SOME CHARACTERISTICS AND FACTORS RELATED TO WORK ADMINISTRATORS OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE OFFICE OF CHUMPHON EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

กรชวัล หุนตระกูล

นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

E-mail: jubjoub@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ การตัดสินใจและเทคนิคการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 104 คนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนได้แก่ 1) ด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ด้านภาวะผู้นำ ด้านการตัดสินใจและด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 3) ด้านการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.840 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำและพฤติกรรมตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและเป็นรายข้อ 2) การบริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและเป็นรายข้อ ส่วนการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำและปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และการบริหารทั่วไป ส่วนพฤติกรรมตัดสินใจมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการ แต่ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ส่วนเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานไม่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการพยากรณ์พฤติกรรมการบริหารงานมี 2 ปัจจัยด้วยกันคือ ปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและเพศ ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $\hat{Y} = 1.037 + 0.800(\text{คุณลักษณะด้านเทคนิคการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน}) - 0.099 (\text{เพศ})$ และ $\hat{Z} = 0.851(\text{คุณลักษณะด้านเทคนิคการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน}) - 0.089 (\text{เพศ})$

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ เทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) personnel factors, leadership style, decision making and administrative technique by using school based management that were related to the management administration of school administrators 2) to make forecasting equation the administration of school administrators under Chumporn Educational Service Area 1. The sampling groups in this research included 104 school directors, 30 school vice directors. The instruments used in this research was a questionnaire. It consisted of 3 parts : 1) the status of questionnaire answerers 2) leadership style, decision making and administrative technique by using school based management 3) administration of school administrators. Checking the quality of the questionnaire with the reliability equal 0.840. The results of research were found that 1) Overview of leadership and decision-making behavior of school administrators were in high level. For factor of administrative technique by using school based management was in high level for both overview and some items. 2) School administration in academic management and budget management were in high level for both overview and some items. For overview of personal management and general management were in high level. 3) Characteristics of leadership and factor of administrative technique by using school based management had related to administration of school administrators in academic management, personal management, budget management, and general management. For decision-making behaviors had related to academic management but had not related to budget management, personal management and general management. For sex, level of education and work experience had not related to administration of school administrators. 4) Factor that affected to forecast in administrative behaviors of school administrators had 2 factors : the administrative technique by using school based management and sex which could write the forecasting equation in term of raw score and forecasting equation in term of standard score as follows: $\hat{Y} = 1.037 + 0.800$ (Characteristic of administrative technique by using school based management) – 0.099 (sex) and $\hat{Z} = 0.851$ (Characteristic of administrative technique by using school based management) – 0.089 (sex)

KEYWORDS: Leadership, Decision making, School - based management, The Tasks of Basic School'
Administrators

1. ความสำคัญของการศึกษา

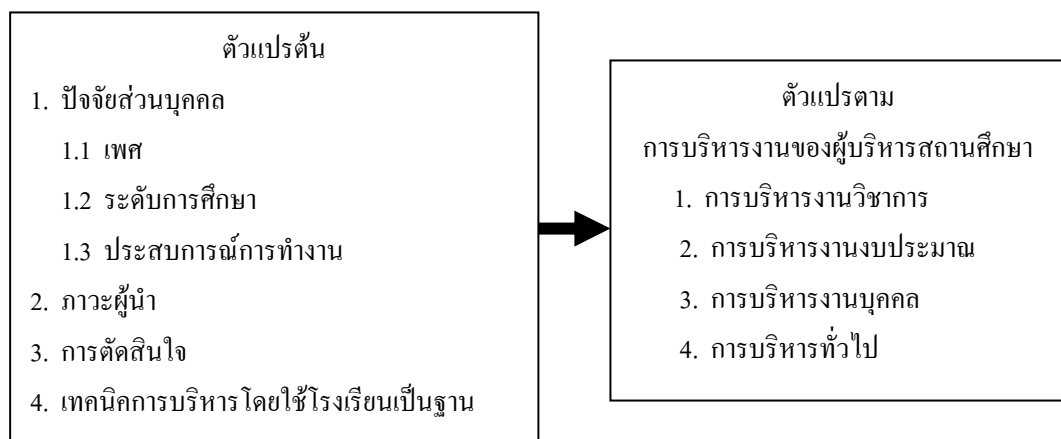
การที่ประเทศไทยจะเจริญก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นๆ ในด้านเศรษฐกิจ ก็ต้องอาศัยประชากรที่มีความรู้ความสามารถผลักดันให้เกิดวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ๆ การที่ประชากรจะมีความรู้ก็ต้องอาศัยการศึกษาเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาความรู้ รัฐบาลจึงผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้มีการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยัง คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นผู้นำที่จะพาบุคลากรและการดำเนินงานภายในโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย มีการดำเนินงานบริหาร สถานศึกษา เพื่อที่จะทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการให้ผ่านมาตรฐานของสมศ. โดยจะต้องอาศัยปัจจัยหลาย อย่าง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะและปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยเลือกศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารซึ่งเป็นบุคลิกลักษณะที่แสดงถึงความสามารถในการบริหาร งาน การตัดสินใจซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการเลือกทางเลือจากหลายๆ ทางเพื่อเลือกทางเลือกที่เหมาะสม ในการบริหารงาน และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งเป็นการบริหารที่มีหลักการในการดำเนินงานตรง กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อต้องการทราบว่าคุณลักษณะได้ศึกษานั้นสัมพันธ์ต่อการ บริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาหรือไม่ ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้นำไปพัฒนา ปรับปรุงและ ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมในการบริหารงานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ การตัดสินใจ และเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชุมพร เขต 1

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชุมพร เขต 1

2. ภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1
3. การตัดสินใจ มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1
4. เทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1

5. ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน .05 จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นสูง (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 104 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน 30 คน จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 104 โรงเรียน

6. เอกสารที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวะผู้นำ หมายถึง บุคลิกลักษณะและความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารตามทฤษฎีกระบวนการบริหารและความมีอิทธิพลในการนำผู้อื่นได้ในสถานการณ์ต่างๆ โดยการจูงใจให้ผู้อื่นทำงานเกิดแรงจูงใจภายใน เพื่อให้เพื่อนร่วมงานพอใจให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ และใช้ความพยายามของตนในการปฏิบัติงาน โดยทุ่มกำลังความคิดกำลังความรู้ความสามารถในการช่วยกันแก้ปัญหา เพื่อมุ่งสู่ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) ผู้นำที่เน้นผลงาน (Production-Centered Leader) และ 2) ผู้นำที่เน้นผู้ปฏิบัติงาน (Employee-Centered Leader)

การตัดสินใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ที่จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ รวมทั้งข้อมูลและประสบการณ์ในการเลือกทางเลือกจากหลายๆ ทางที่จะทำให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ขององค์กรอย่างมีคุณภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การตัดสินใจโดยคนเดียว (decision by individual) และการตัดสินใจโดยกลุ่ม (decision by groups)

เทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง วิธีการในการบริหารงานภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ในการวิจัยครั้งนี้คือเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) การกระจายอำนาจ 2) การมีส่วนร่วม 3) การคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้ประชาชน 4) การบริหารตนเอง และ 5) การตรวจสอบและถ่วงดุล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วาสนา สามศรีทอง (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 12 พบว่า คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสุนทร พงษ์ใหญ่ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า ระดับพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

7. เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่องปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำ การตัดสินใจและเทคนิคการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา แบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.840

8. วิธีเก็บรวบรวมงานวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 1 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ท่านละ 1 ฉบับ โดยภายในซองจะบรรจุแบบสอบถามและซองติดแสตมป์เพื่อส่งคืนแบบสอบถามมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ เมื่อได้แบบสอบถามคืน ผู้วิจัยนำผลการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าสถิติ

9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน
2. ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ การตัดสินใจ เทคนิคการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป
3. ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหาร
4. ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

10. ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 84.33 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.88 และมีประสบการณ์ทำงานสูงกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.12

2. คุณลักษณะด้านต่างๆ

2.1 ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูง ทั้งภาพรวมและเป็นรายชื่อ โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำงานและในการปฏิบัติงานทุกครั้ง ซึ่งเจตจำนงของการปฏิบัติงาน คอยประสานงานในการดำเนินงานให้อยู่ในทิศทางเดียวกัน มีการนิเทศและติดตามการดำเนินงานของผู้ร่วมงาน ทุกคนอย่างใกล้ชิด มอบหมายงาน ให้เกียรติ ยกย่อง ให้มีความสำคัญและมีความเห็นอกเห็นใจผู้ร่วมงานทุกคน เท่าเทียมกัน

2.2 ด้านการตัดสินใจ พบว่า พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมี พฤติกรรมการให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมมาก มีการแก้ไขความขัดแย้งของผู้ร่วมงานโดยไม่อาศัยความคิดของตนเองเป็นหลัก เน้นการตัดสินใจโดยให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการปรึกษา จูงใจ และขอความร่วมมือผู้ร่วมงานในการตัดสินใจ

2.3 ด้านเทคนิคการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคนิคการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อยู่ในระดับมาก ส่วนการดำเนินงานบริหารสถานศึกษา

2.4 ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีพฤติกรรมที่จะเอาใจใส่หรือให้ความ สนใจ และปฏิบัติการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.5 ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่จะเอาใจใส่ หรือให้ความ สนใจและปฏิบัติการบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับมาก

2.6 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่จะเอาใจใส่ หรือให้ ความสนใจและปฏิบัติการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมาก

2.7 ด้านบริหารทั่วไป พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่จะเอาใจใส่ หรือให้ความ สนใจและ ปฏิบัติการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมาก

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า พฤติกรรมด้าน การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะผู้นำ พฤติกรรมการตัดสินใจ และปัจจัยด้าน เทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่าบุคลิกภาพของผู้นำในด้านคุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ พฤติกรรม การตัดสินใจและปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กัน ส่วนการบริหาร สถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการ, การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปมีความสัมพันธ์กัน โดยที่ การบริหารงานงบประมาณไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ แต่สัมพันธ์กับการบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำ และเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ส่วนบุคลิก ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านพฤติกรรมการตัดสินใจ มีความสัมพันธ์เฉพาะการบริหารงานวิชาการ แต่ไม่สัมพันธ์ กับการบริหารงานงบประมาณ, การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

4. วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำหรับการสร้างสมการพยากรณ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) มีค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.858 ได้สมการดังนี้

สมการถดถอยที่คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b)

$$\hat{Y} = 1.037 + 0.800(\text{ปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน}) - 0.099(\text{เพศ})$$

สมการถดถอยที่คำนวณจากค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐานของตัวแปรพยากรณ์ (Beta)

$$\hat{Z} = 0.851(\text{ปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน}) - 0.089(\text{เพศ})$$

11. สรุปผลและอภิปรายผล

1. จากสมการพยากรณ์ เพศหญิงมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อาจเนื่องมาจาก การที่ผู้บริหารเป็นผู้หญิง มักจะมีบุคลิกภาพที่ใจดี มีเมตตา อ่อนโยน ให้ความสำคัญกับตนเอง ซึ่งทำให้ครู ผู้ได้บังคับบัญชากล้าที่จะเข้ามาปรึกษาหารือในเรื่องปัญหาในการดำเนินงานการเรียนการสอนมากกว่าผู้บริหารที่เป็นชาย ทำให้ผลจากการวิจัยในสมการพยากรณ์ปรากฏว่าเพศหญิงมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวรรณ พัฒนภักดี (2550, หน้า 84) ที่ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการทำางานของข้าราชการครู และได้พบว่าเพศหญิง เป็นตัวแปรหนึ่งในหลายตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำางาน

2. ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน ไม่สัมพันธ์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษานั้น จะต้องใช้ความรู้ความเข้าใจในตัวปัญหาของการปฏิบัติงานขณะนั้นๆ หรือความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ร่วมงานในการแก้ปัญหาหรือบริหารงานในด้านต่างๆ มากกว่าความรู้ในหนังสือหรือที่เรียนมาหรือประสบการณ์ที่ทำงานมายาวนาน แต่ไม่เคยปฏิบัติงาน ได้สำเร็จบรรลุเป้าหมาย

3. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับสูงทั้งภาพรวมและเป็นรายข้อ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งอาจเป็นเพราะในองค์กรหรือหน่วยงานใดๆ จำเป็นที่จะต้องมีผู้นำหรือผู้บริหาร ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุด เป็นเสาหลักขององค์กร โดยจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหารงาน สามารถจูงใจให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ จึงทำให้ผลงานวิจัยออกมาว่า ภาวะผู้นำสัมพันธ์กับการบริหารงาน

4. พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีพฤติกรรมการให้ผู้อื่นเข้ามามีส่วนร่วมมาก และสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการ แต่ไม่สัมพันธ์กับการบริหารงานงบประมาณ, การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญกับการให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการมากกว่าการบริหารด้านอื่น ๆ เพราะตัวครูสามารถเข้าใจการดำเนินการสอนและเข้าใจในการบริหารงานวิชาการอย่างลึกซึ้ง โดยจากการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูจะเข้าใจถึงสภาพปัญหาและความต้องการแก้ไขปัญหาที่เร่งด่วนในด้านวิชาการ จึงทำให้ผู้บริหารต้องการครูเข้ามาเพื่อให้ข้อเสนอแนะแสวงหาทางเลือก ตัดสินใจ ชี้แนะ เพื่อช่วยในการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่น แต่ถ้าหากผู้บริหารเลือกการตัดสินใจเพียงคนเดียวนั้น ก็อาจพบปัญหาเพียงบางส่วน มองไม่เห็นปัญหาที่เป็นแก่นแท้ของความจริง เพราะผู้บริหารเองก็ไม่ได้ดำเนินการสอนด้วยตัวเอง อาจทำให้มองข้ามปัญหาจุดเล็กๆ ที่สำคัญไปได้ หรืออาจจะเป็นเพราะว่าการตัดสินใจในการดำเนินงานบริหารในด้านการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงาน

บุคคลการบริหารทั่วไปนั้น เป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่ทางกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ ผลการวิจัยจึงออกมาว่าการตัดสินใจไม่สัมพันธ์ต่อการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

5. ปัจจัยด้านเทคนิคการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและสัมพันธ์กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อาจเป็นเพราะในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 27) ในมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง จึงทำให้ลักษณะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาใช้เทคนิคการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งแทรกซึมอยู่ในการบริหารงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ต้องปฏิบัติตาม

12. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานระดับสูง

หน่วยงานระดับสูงควรมีการอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการบริหารสถานศึกษาไปยังตัวแทนชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้มีความเข้าใจไปแนวทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรเลือกใช้วิธีการตัดสินใจให้เหมาะสมกับการดำเนินงานในการบริหารงานด้านอื่นๆ ด้วยเช่นกัน และควรจะให้ครูเข้ามามีส่วนในการตัดสินใจในการบริหารงานด้านอื่นๆ รวมทั้งควรมีการประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาทิศทางในการบริหารงานภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาคุณลักษณะหรือปัจจัยที่คาดว่าจะสัมพันธ์ต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านอื่นๆ เช่น ขนาดโรงเรียน เงินเดือนค่าตอบแทน แรงจูงใจในการทำงาน ขวัญกำลังใจ การมีส่วนร่วมของชุมชนหรือผู้ร่วมงานภายในสถานศึกษา หรือเทคนิคการบริหารงานในสถานศึกษาด้านต่างๆ เพื่อดูว่าปัจจัยใดอีกบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามากน้อยเพียงใด

13. รายการอ้างอิง

จิรวรรณ พัฒนภักดี, 2550. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการครู สังกัด

กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

วาสนา สามศรีทอง, 2546. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน

สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักนิติการ, สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2548. รวมกฎหมายเพื่อการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้ามืองไทย).

สุนทร พงษ์ใหญ่. (2548). พฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.